

Våra digitala könsroller

Vivian Vimarlund

och

Johan Murray

2025-01-30

Bild skapad av Dall-E3

Dagens agenda

(Ungefärliga tider)

Del 1 13:30 – 14:15

- Hur använder vi digitala tjänster
- Finns det skillnader mellan manlig/kvinnlig beteende

Del 2 14:30 – 15:15

- Vad händer om tekniken inte svarar på frågorna som förväntat ?
- Frågor/ diskussion

Hur hitta referaten på vår nya hemsida?

The screenshot shows the SeniorNet Södermalm website. At the top left is the logo "SeniorNet Södermalm". To its right is the tagline "Stöd och gemenskap i ditt digitala liv" and a search box labeled "Sök". Below this is a navigation menu with the following items: "Start", "Medlemskap", "Om oss", "Vi erbjuder" (circled in red), "Priser", "Öppettider", and "Support".

The main content area is titled "Är du senior, men inte medlem?" followed by "– Då är du välkommen att:". Below this are four yellow boxes with icons and text:

- Icon: Two people with a question mark. Text: "Besöka vårt Drop-in".
- Icon: A group of people with a plus sign. Text: "Bli medlem".
- Icon: Two speech bubbles with question marks. Text: "Läsa FAQ-svaren på vanliga frågor".
- Icon: A hand writing on a document. Text: "Läsa våra Dataträffsreferat" (circled in red).

Below these boxes is the section "Är du redan medlem?" followed by "– Då får du också:". The bottom of the page shows the start of another row of yellow boxes.

En snabb digital utveckling

År 2000 bara några år efter att internet introducerats i Sverige, hade hälften av svenskarna tillgång till internet hemma.

2009 var det 12 procent av befolkningen som antingen har eller hade haft en blogg. Nu blev det tjejer och kvinnor som tog på sig ledartröjan och både skrev och läste bloggar i större utsträckning än män. Den här utvecklingen fortsatte sedan med sociala medier som Facebook och Instagram.

Källa: Internetstiftelsen

Vad gjorde männen 2021

Fler män än kvinnor nätdejar

32 procent av manliga singlar nätdejtade jämfört med 21 procent av kvinnliga.

Fler män betalar för dejtingtjänster

Bland de som nätdejtat har närmare 4 av 10 män betalat för medlemskap jämfört med en fjärdedel av kvinnorna.

Nästan bara män köper kryptovaluta

Bland män har 10 procent handlat med kryptovaluta, bland kvinnorna 2 procent.

Män porrsurfar betydligt mer än kvinnor

Hälften av alla män har porrsurfat men bara drygt var tionde kvinna.

Källa: Internetstiftelsen 2022

Vad gjorde kvinnorna 2021

Något fler kvinnor än män följer varumärken eller företag på sociala medier.

48 procent av kvinnor gör det jämfört med 40 procent av männen.

Kvinnor använder vissa sociala medier mer

Betydligt fler kvinnor än män använder Instagram och Pinterest.

Det är även något fler kvinnor än män som använder Facebook och Snapchat.

Kvinnor lägger oftare upp eget material på sociala medier.

Särskilt på Instagram och Snapchat, men också på Tiktok och Facebook.

Äldre kvinnor spelar spel

Det är totalt sett fler män än kvinnor som spelar digitala nöjesspel, men bland personer födda på 50-talet spelar 44 procent av kvinnorna jämfört med 28 procent av männen.

Källa: Internetstiftelsen 2022

Mer om sociala medier 2023

Vissa jämför sig med andra på sociala medier och känner sig mindre attraktiva.
För män är den siffran 5 procent och bland kvinnor 20 procent.

Några av svenskarna känner sig ofta misslyckade när de jämför sitt eget liv med andras på sociala medier.
För kvinnor är siffran 13 procent och män 6 procent. Unga kvinnor sticker ut.

Men, sociala medier knyter oss samman

En av de fördelar som flest svenskar lyfter med sociala medier är att de underlättar kontakten med nära och kära. Drygt en tredjedel upplever också att umgänge på sociala medier ger en större känsla av gemenskap.

Källa: Internetstiftelsen 2024

Brottsstatistiken på Internet

Nätkränkning: Ungefär lika stor andel av kvinnorna som av männen som uppger sig vara utsatta (1,9% bland kvinnor och 2,5% bland män).

Näthat: Här är bägge könen ungefär lika utsatta (13–14 %). Dock anser en större andel kvinnor näthatet vara mycket eller ganska allvarligt (44 respektive 25 %).

Internetbedrägeri: Oron är högre och ökar mer bland kvinnor än män (41% bland kvinnor och 35% bland män).

Intrång: Det är något fler kvinnor än män som anmäler dataintrång i sociala medier och e-tjänster som är kopplade till bedrägeribrott.

Källor: Brå, Internetstiftelsen.

Kvinnor verkar drabbas oftare

- 2021 är kvinnor i de flesta åldrar betydligt mer oroliga än män för att drabbas av näthat, och kvinnor som drabbats tenderar dessutom att uppleva det som mer allvarligt.
- Unga kvinnor på högstadiet och gymnasiet drabbas mer ofta än män av att få obehagliga och stötande bilder skickade till sig av främlingar.

Är det samma mönster vid användning av IT tjänster- sjukvården

- 8 av 10 i befolkningen använder e-tjänster för sjukvården
- [rapporter/svenskarna-och-internet-2023/e-tjanster-och-det-digitala-offentliga-sveri](#)
- Vilka använder e-tjänster för sjukvården?
- 8 av 10 i befolkningen använder e-vårdtjänster.
 - Det är en liten minskning från 2022 (83%) till 2023 (81%).
- 70- och 80-talister har signifikant minskat sin användning av e-vårdtjänster år 2023.
- Män har minskat sin användning av e-vårdtjänster från 2022 (82%) till 2023 (79%) medan kvinnors nyttjandegrad är oförändrad mellan åren. (60 %)
- Fram till pensionsåldern är det fler kvinnor än män som nyttjar e-vårdtjänster men efter pensionen är det istället fler män än kvinnor.
- 2 av 3 pensionärer (65%) har nyttjat e-vårdtjänster år 2023 vilket är en ökning sedan 2022

Användning av internet och e-tjänster under corona

- Vad efterfrågade vi under pandemin ?

Användning av Internet under pandemin

[Länk till undersökningen \(pdf\)](#)

	SeniorNet		Aktiva Seniorer	
	Total	%	Total	%
Communicate with friends	26	100	30	100
Keep in touch with family members and next of kind	24	92	30	100
Communicate with multiple people more often (more than once a day)	23	88	21	70
Get to know new friends	3	12		
Follow economic and political developments daily	19	73	20	67
Search for information (general)	25	96	27	90
Contact 1177	12	46	20	67
Using My Care Contacts	9	35	17	57
Consult an online doctor	1	4	3	10

Kulturella och sociala aktiviteter

	SeniorNet		Aktiva Seniorer	
	Total	%	Total	%
Movies and shows	19	73	28	93
Musicals	4		21	70
Opera performances	13	50	18	60
Balett	2	--	1	--
Conserts	14	54	18	60
e-books	8	31	10	33
Churchs and services	3	11	-----	-----
Sport	1	4	-----	-----

Upplevda risker

	SeniorNet		Aktiva Seniorer	
	Total	%	Total	%
Difficult to know if the information is reliable	10	38	27	90
Difficult to review sources	10	38	22	73
Others can see or get part of individuals' information	12	46	17	57
Becoming more exposed to intrusion and abuse of my data and opinions	7	27	16	53
Others can know or get part of what I think.	6	23	-----	-----
Do not understand the risks that may arise	5	19	-----	-----

Oförutsedda effekter när tekniken inte räcker till.

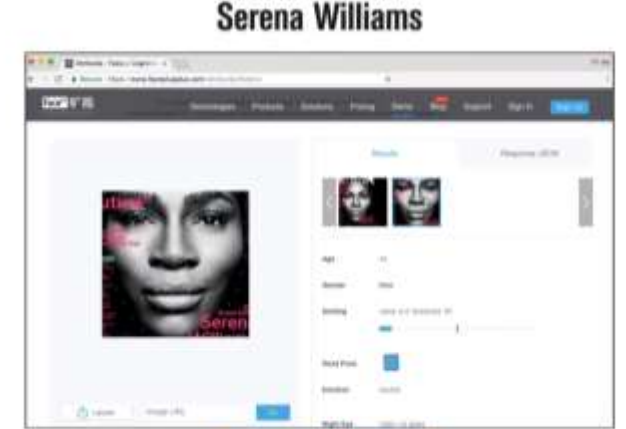
- Lika behandling eller ojämlika effekter ?
- Män som norm (intersektionalitet?)
- Resultat analyseras inte efter olika grupper
- Haptic technology (rör digitala object)
- Pulse oximeters give biased results for people with darker skin. The consequences could be serious.
- **Amy Moran-Thomas** [COVID-19](#) [Health](#) [Race](#) [Science and Technology](#)
- Pulse oximeters (20 dollars)
- In 2005 a team of physicians [studied](#) oximetry's racial bias in critical detail. The group often works at the famous mountaintop [Hypoxia Lab](#), founded at the University of California, San Francisco (UCSF) by [John Severinghaus](#), inventor of blood gas analysis, who did foundational work in [medical devices](#) for anesthesiology.
- “In our eighteen years of testing pulse oximeter accuracy,” the team noted in their article, “the majority of subjects have been light skinned.. Most pulse oximeters have probably been calibrated using light-skinned individuals, with the assumption that skin pigment does not matter.”

Image: [Wikimedia Commons](#)

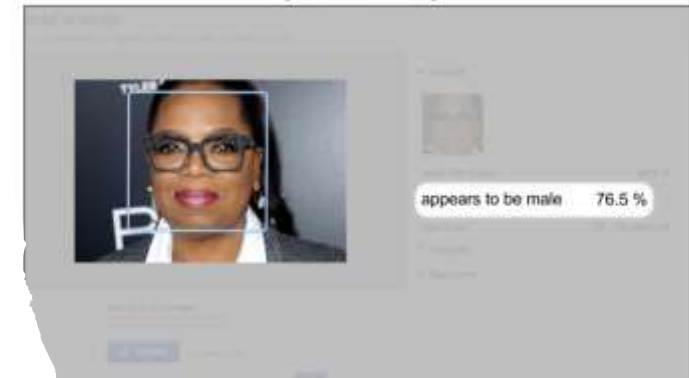
Facial recognition systems (FRSs)

- Shows error rate of 0.8 percent for light-skinned men, 34.7 percent for dark-skinned women.
- Men är lättare att identifiera än kvinnor
- BY [JOY BUOLAMWINI](#)
- FEBRUARY 7, 2019 7:00 AM EST
- *Buolamwini is a computer scientist, founder of the Algorithmic Justice League and a poet of code.*
- [Artificial Intelligence Has a Racial and Gender Bias Problem | TIME](#)

Face++ 旷视

Oprah Winfrey

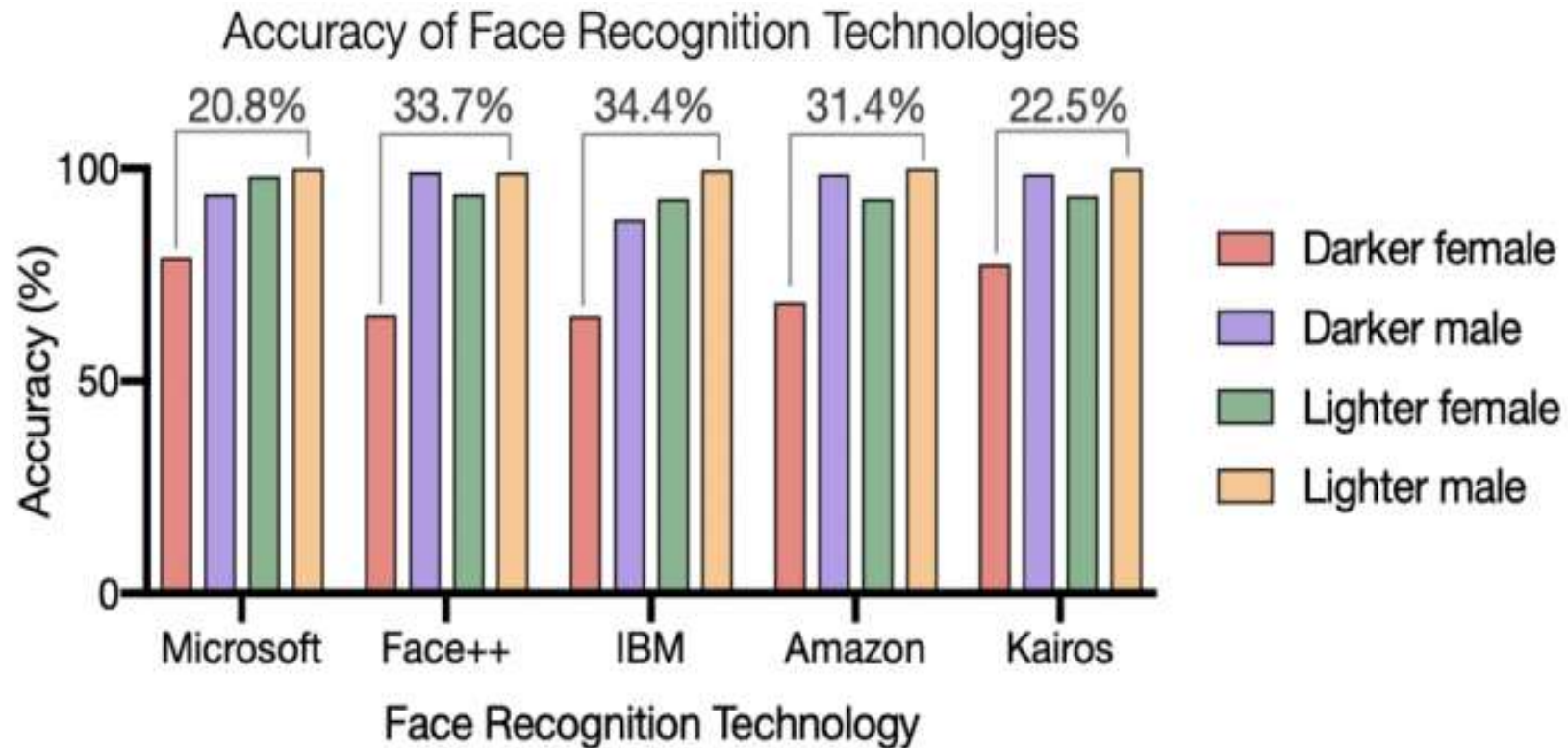

AMAZON

Michelle Obama

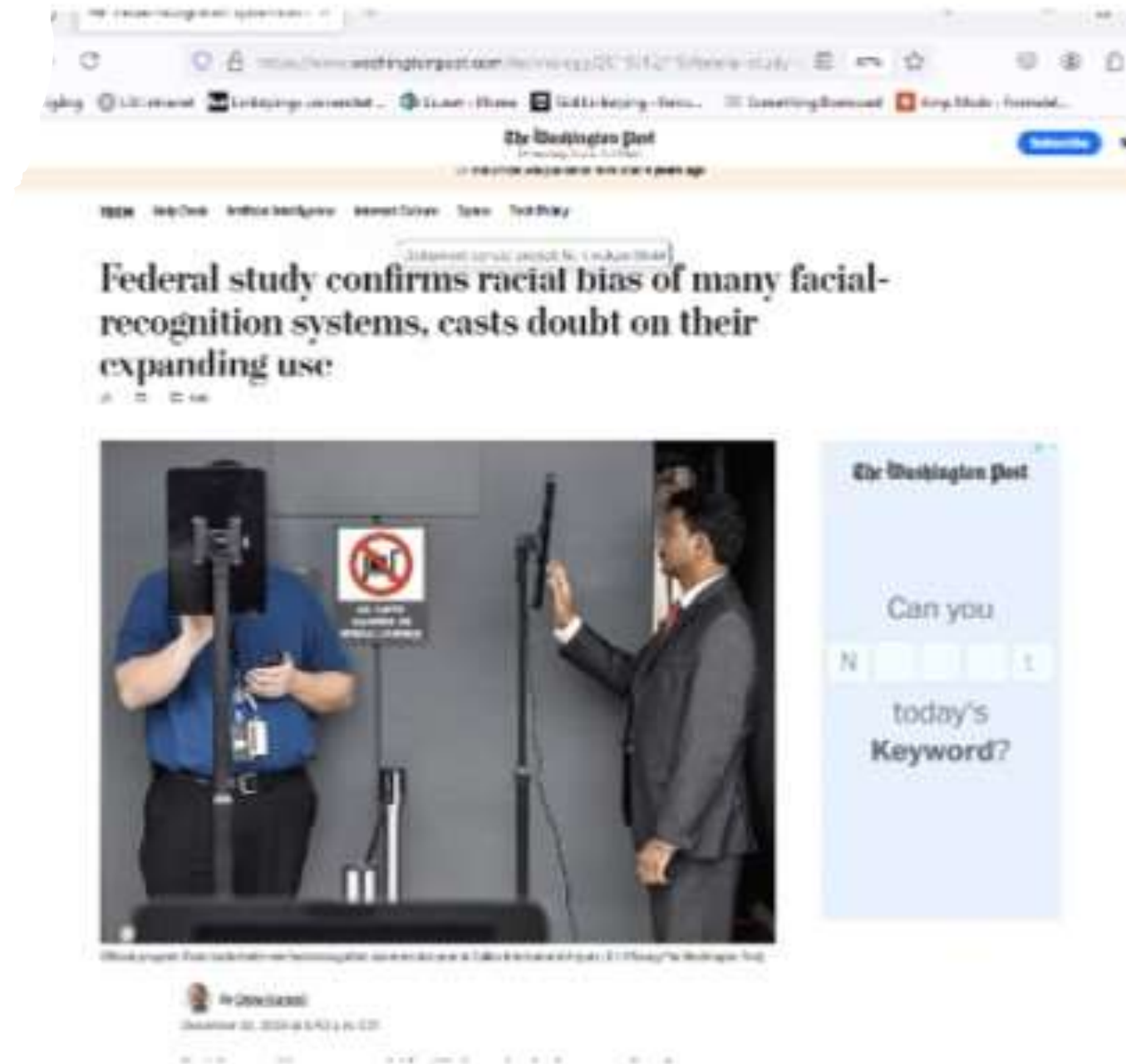

Microsoft 17

(Source : [The Gender Shades project](#) revealed [discrepancies](#) in the classification accuracy of face recognition technologies for different skin tones and sexes. OCTOBER 24, 2020)

- Medelåldersman
- Äldres och barn
 - felaktig identifiering
- Kvinnor (afro-amerikanska)
- Source: Use of officials' program iPads loaded with facial-recognition scanners at Dulles International Airport. (Bill O'Leary/The Washington Post) By Drew Harwell December 19, 2019, at 6:43 p.m. EST.

Vid trafikolyckor

- Kvinnor får svårare skador än män i jämförbara olyckor.
- Manlig kropp definieras dock ofta som normen och fungerar som det primära studieobjektet och som referensmodell.
- Läs hela artikeln på: [Inclusive Crash Test Dummies: Analyzing Reference Models | Gendered Innovations \(stanford.edu\) 2024 08 22; 16.00.](#)

Osäkrare personbilar?

- Säkerheten testas oftast med krockdockor som liknar "typiska" män; till exempel sådana som är 177 cm långa och väger 76 kg.
- – Grundproblemet är i vissa fall att man använder krockdockor som har storlek och proportioner och vikt, framför allt då proportionerna, samma som hos män
- Det kan bli ett säkerhetsproblem.
- – Därför att säkerheten utformas för att stödja den här standardkroppen. Krockdockan blir ju den som ska representera människan som ska sitta i bilen.
- Ytterligare ett problem är säkerheten för gravida kvinnor,.
- – De skulle egentligen behöva ett annat slag av säkerhetsbälte för att skyddas bättre.
- *Ref: Maria Uden, genus och teknik Professor vid Luleå Universitet*

Taligenkänning

- Digitala assistenter kan ha svårare att förstå kvinnor och flickor, än män och pojkar. Bild: Katriina Laine / Yle
- Taligenkänning, som finns till exempel i digitala assistenter, förstår ofta män bättre än kvinnor.
- Det beror enligt studier på att en hel del av de användare som har tränat upp systemen är män.
- Till exempel har Googles taligenkänning konstaterats ha 70 procent större chans att korrekt uppfatta vad män säger, jämfört med vad kvinnor säger.

Arbetsverktyg

- Ett klassiskt exempel är att verktyg i många fall är designade för personer med stora händer.
- – Nu är det ju inte så att alla män är stora och alla kvinnor är små, men om alla arbetsverktyg är gjorda för en stor hand, så kan man säga att det är väldigt få kvinnor som kommer att kunna använda dem på ett bra sätt, och då får ju kvinnorna arbetsskador,

Kontor/byggnader

- Höjden på 2,26 meter skulle lämpa sig för en typisk man som är cirka 183 cm lång (6 fot). Personen skulle kunna nudda taket med sin arm.
- Det här är ändå ett historiskt exempel som inte gäller mer i dag, förutom för de byggnader som fortfarande finns kvar. Nuförtiden är takhöjden för det mesta ännu högre och inte bestämd enligt män eller kvinnor.

Hur kan detta hända?

- Forskning visar att en del ansiktsigenkänning är sämre på att känna igen kvinnor – [särskilt kvinnor med mörkare hudfärg](#).
- Också här beror det ofta på att det datamaterial som har använts för att träna AI-systemen övervägande består av foton på män med ljus hy
- Nya saker produceras utan tanke på vilka som ska vara användare, och då får det ett genomslag på kön.
- Det är ofta unga män som designar ny teknik. Avsaknad av erfarenhet?
- Data (databanker och avsaknad av intersektionalitet)
- System implementeras i miljöer som inte är den miljön där applikationer har utvecklats.

Frågor

Stämmer det för mig ?

Kommer vi att efterfråga samma typ av tjänster i en krissituation ?

Upplever jag samma typ av risker ?

Visste jag om att tekniken kanske inte fungerar optimalt i vissa sammanhang ?

Kommande dataträffar

- Fredag 7 mars Trygghet och teknik för Stockholms äldre
- 3 april om Vår egen ålderdomsplanering
- 8 maj om Nyheter i den digitala teknikens värld
- Måndag 26 maj om Sommaraktiviteter

Kontakta oss gärna på: datatrafkar@sns.se

Frågor

Slut för idag!

Tack för idag!